Олена С. Журавка[1], Міла Ю. Разінькова[2], Віктор В. Павлов[3]

РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ

У сучасних умовах воєнного стану страхові компанії функціонують під впливом значної кількості різноманітних ризиків. Ефективне управління ризиками є ключовим фактором забезпечення ліквідності, фінансової стійкості та платоспроможності страховика. У статті досліджено теоретичні та науково-методичні засади управління ризиками страхової компанії в умовах трансформації фінансового середовища. Розглянуто сучасні підходи до класифікації ризиків, включаючи кіберризики та кліматичні ризики. Запропоновано удосконалену модель ризик-менеджменту на основі інтеграції концепції ERM та цифрових технологій. Розроблено аналітичні підходи до оцінки ризиків із використанням кількісних методів. Обґрунтовано напрями підвищення ефективності системи управління ризиками страховиків.

Ключові слова: *страхова компанія, ризик, оцінка ризиків, управління ризиками, система управління ризиками страхових компаній, ERM, три лінії захисту, фінансова стійкість, Solvency II, перестрахування.*

Рис. 1. Табл. 1. Літ. 16.

DOI: 10.32752/1993-6788-2026-1-295-638-649

Olena Zhuravka, Mila Razinkova, Viktor Pavlov

RISK MANAGEMENT OF INSURANCE COMPANY: THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECTS

Under current martial law conditions, insurance companies operate under the influence of a significant number of diverse risks. Effective risk management is a key factor in ensuring an insurer's liquidity, financial stability, and solvency. This article examines the theoretical and scientific-methodological foundations of risk management for insurance companies in the context of a transforming financial environment. It explores contemporary approaches to risk classification, including cyber risks and climate risks. An improved risk management model based on the integration of the ERM concept and digital technologies is proposed. Analytical approaches to risk assessment using quantitative methods have been developed. General directions for improving the effectiveness of insurers' risk management systems are substantiated.

Keywords: *insurance company, risk, risk assessment, risk management, risk management system of insurance companies, ERM, three lines of defense, financial stability, Solvency II, reinsurance.*

Peer-reviewed, approved and placed: *13.01.2026*

Постановка проблеми. Сучасний розвиток страхового ринку характеризується високим рівнем невизначеності, що обумовлено глобалізаційними процесами, фінансовими кризами, цифровізацією економіки та зростанням нових видів ризиків. У таких умовах ефективне управління ризиками стає ключовим фактором забезпечення фінансової стабільності страхової компанії. Повномасштабна війна, інфляційний тиск, зростання частоти та важкості наслідків страхових подій суттєво підвищили ризикове навантаження на страхові компанії, загострили проблему

[1] Sumy State University. Ukraine.
[2] University of Customs and Finance. Ukraine.
[3] Independent researcher. Ukraine.

© Olena Zhuravka, Mila Razinkova, Viktor Pavlov, 2026

ліквідності, фінансової стійкості та платоспроможності страховиків. При цьому особливість страхового бізнесу полягає в тому, що ризик є не лише загрозою, а й основним об'єктом діяльності страхових компаній. Таким чином, система управління ризиками повинна бути інтегрованою та адаптивною. Сучасні підходи до ризик-менеджменту страхових компаній передбачають перехід від фрагментарного управління до комплексних моделей, зокрема ERM та VaR, які забезпечують стратегічний контроль ризиків.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика ризик-менеджменту страховиків широко досліджується в сучасній науковій літературі. Базові підходи до сутності ризик-менеджменту та методичні аспекти управління ризиками страхової компанії розкрито у дослідженні О.Подри, Н.Петришин [9], де ризик-менеджмент визначається як системний процес ідентифікації, оцінювання та контролю ризиків з метою забезпечення фінансової стійкості страховика. Автори акцентують увагу на необхідності комплексного підходу до управління ризиками, що включають як внутрішні, так і зовнішні фактори. У статті Ю.Масюк [6] уточнюється класифікація ризиків страхових компаній (андеррайтингові, фінансові, операційні, інвестиційні) та обґрунтовується необхідність впровадження інтегрованих систем ризик-менеджменту.

Важливим напрямом досліджень є імплементація міжнародних стандартів, зокрема підходів Solvency II. М.Пахомов, Н.Єршова [8] розглядають управління ризиками в страхових компаніях, як основу ризик-орієнтованого регулювання, що передбачає оцінку капіталу з урахуванням усіх суттєвих ризиків. Н.Метеленко, І.Сіліна та К.Жовнір-Василенко [7] розглядають ризик-менеджмент у ширшому контексті адаптації страхового ринку до глобальних викликів та євроінтеграційних процесів. Вони визначають цифровізацію, підвищення прозорості та вдосконалення корпоративного управління як ключові фактори підвищення ефективності управління ризиками. У дослідженні Є.Г. Майданик [4] акцент зроблено на трансформацію інфраструктури управління ризиками в Україні згідно регуляторних вимог НБУ та під впливом міжнародних стандартів. У роботі обґрунтовано, що сучасна система ризик-менеджменту страховика повинна розглядатися не лише як сукупність процедур оцінки ризиків, але й як комплексна інфраструктура, що включає організаційні, інформаційні та ресурсні компоненти.

Дослідженню специфіки ризик-менеджменту в умовах воєнного стану присвячено працю О.Кірдіна, О.Стешенко [2], які обґрунтовують трансформацію структури ризиків страховиків, зокрема зростання катастрофічних, політичних та операційних ризиків. Н.Савченко [16] наголошує на необхідності адаптивних механізмів управління ризиками, включаючи сценарне планування, стрес-тестування та підвищення ролі перестрахування. Автором підкреслено важливість гнучкості системи ризик-менеджменту в умовах невизначеності.

Ряд авторів наголошують, що ефективний ризик-менеджмент є ключовим фактором забезпечення фінансової стійкості та безпеки

страховика. В.Глухова та Л.Крот [1] акцентують увагу на взаємозв'язку між ризик-менеджментом та фінансовою безпекою страхової компанії. У їх роботі управління ризиками розглядається як ключовий інструмент протидії загрозам платоспроможності та ліквідності, що особливо актуально в умовах волатильності економічного середовища.

Метою статті є систематизація теоретико-методичних засад та обґрунтування напрямів удосконалення ризик-менеджменту страхової компанії.

Основні результати дослідження. В умовах воєнного стану сучасні підходи до ризик-менеджменту страховиків набувають нових акцентів. Підвищена невизначеність, порушення договірних ланцюгів, дефіцит капіталу та зростання кумулятивних збитків зумовлюють потребу в більш системному та аналітичному підході. Як зазначає Н.Савченко для страхового ринку України в цей період характерні певні труднощі, зокрема підвищення рівня збитковості, економічна нестабільність, правові зміни та інтенсивні міграційні процеси [16].

У теоретико-методичному аспекті необхідно спиратися на системний підхід, що охоплює комплексну оцінку страхових портфелів, урахування зовнішніх викликів і використання моделей ризик-орієнтованого нагляду (Risk-Based Supervision). При цьому резервування та перестрахування залишаються фундаментальними складниками ризик-менеджменту, адже саме вони забезпечують гарантії платоспроможності та стабільності страховиків [9]. Таким чином, в системі управління ризиками страхової компанії в сучасних умовах турбулентності особливого значення набуває комплексний підхід, який поєднує класифікацію ризиків з урахуванням специфіки середовища, постійне оцінювання та моніторинг факторів із високим рівнем невизначеності, використання механізмів перестрахування, формування адекватних резервів, а також активне застосування методів прогнозування, цифрових технологій і штучного інтелекту. Саме поєднання цих інструментів створює основу для підвищення ефективності управлінських рішень і забезпечення ліквідності, фінансової стійкості та платоспроможності страховиків [8].

Метою управління ризиками страхової компанії є забезпечення прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень щодо ідентифікації, оцінювання, моніторингу та контролю ризиків з метою забезпечення ефективної діяльності відповідно до стратегічних цілей компанії.

Пріоритетними завданнями системи управління ризиками страховика у сучасних умовах є забезпечення фінансової стійкості на основі превентивного підходу, а також адаптація до викликів воєнного стану, кіберризиків і цифрової трансформації страхового ринку [2]. Основні напрями управління ризиками включають такі завдання: забезпечення достатнього рівня платоспроможності та фінансової стійкості, безпеки, стабільності й результативності операцій; адекватне формування страхових резервів для покриття можливих зобов'язань, захист активів, запобігання втратам і помилкам; забезпечення достовірності, повноти, об'єктивності та своєчасності складання і подання

фінансової, бухгалтерської, статистичної та іншої звітності; дотримання вимог законодавства та відповідність регуляторним вимогам (комплаєнс); захист інтересів страхувальників; управління страховим портфелем, перестрахування ризиків та контроль інвестиційної діяльності; управління специфічними ризиками, зумовленими воєнним станом; інформаційно-аналітичну підтримку прийняття управлінських рішень; здійснення превентивного управління ризиками, що передбачає їх уникнення або мінімізацію, пом'якшення наслідків та зниження вразливості до них. Треба зазначити, що наразі в Україні активно формується регуляторне середовище щодо формування системи управління ризиками страхових компаній, яке ґрунтується на світовій практиці та вимогах діючих стандартів Євросоюзу, зокрема Директиви Solvency II.

Нові вимоги НБУ до системи управління ризиками страховиків базуються на Законі України «Про страхування» [15] та деталізовані у ряді постанов НБУ, які представлені у таблиці 1. Основні компоненти системи управління ризиками представлено у Положенні про вимоги до системи управління страховика, затвердженому Постановою Правління НБУ №194 від 27.12.2023 [12].

Таблиця 1. **Основні регуляторні вимоги НБУ щодо формування системи управління ризиками страхових компаній,** *сформовано з урахуванням [10], [11], [12], [13], [14]*

Нормативний акт	Дата набрання чинності	Основні положення
Постанова № 194 від 27.12.2023, [12]	01.07.2024	Вимоги до системи управління ризиками, модель трьох ліній захисту, ключові функції страховика.
Постанова № 182 від 25.12.2023, [14]	01.01.2024	Класифікація класів страхування, характеристики та ознаки 23 класів, особливості діяльності.
Постанова № 187 від 25.12.2023, [11]	01.01.2024	Авторизація актуаріїв, вимоги до професійної компетентності, реєстр актуаріїв.
Постанова № 204 від 29.12.2023, [13]	01.01.2024	Порядок обліку договорів страхування, вимоги до захисту інформації страховика.
Постанова № 141 від 29.11.2024, [10]	03.12.2024	Критерії оцінки ризиків діяльності страхових компаній, показники для моніторингу.

Згідно з Постановою НБУ №194 страховики повинні створити комплексну та адекватну систему управління ризиками, яка включає: стратегію управління ризиками, яка повинна узгоджуватися із загальною стратегією розвитку страховика; процедуру прийняття рішень, відповідно до якої керівники страховика та особи, які виконують ключові функції, під час прийняття рішень повинні брати до уваги інформацію, отриману в межах системи управління ризиками; політику управління ризиками, яка сприятиме механізмам контролю та враховуватиме специфіку діяльності страховика, його розмір та характер здійснюваних страховиком операцій; процедури оцінки ризиків та активний моніторинг ефективності системи управління ризиками.

Положення також визначає засади побудови системи управління ризиками, яка включає такі основні компоненти:

1) Модель «трьох ліній захисту», яка передбачає чіткий розподіл відповідальності за управління ризиками: перша лінія захисту включає підрозділи, які безпосередньо приймають ризики та несуть відповідальність за управління операційними ризиками; друга лінія захисту охоплює підрозділи, на які покладено функції з управління ризиками та комплаєнс-контролю; третя лінія захисту представлена підрозділом внутрішнього аудиту, який забезпечує незалежну оцінку ефективності системи управління ризиками та внутрішнього контролю.

2) Страховик зобов'язаний забезпечити роботу чотирьох обов'язкових функцій управління ризиками: функція управління ризиками (ідентифікація, оцінка, моніторинг ризиків; формування ризик-звітності; координація процесу управління ризиками); комплаєнс-функція (контроль дотримання законодавства та нормативів); актуарна функція (оцінка страхових ризиків, резервів; аналіз адекватності тарифів; участь у розробці нових продуктів); внутрішній аудит (незалежна оцінка ефективності всієї системи).

3) Внутрішній контроль: система має охоплювати всі рівні управління, включаючи контроль за інформаційними системами (ІТ) та комунікаціями [12].

Також, згідно регулятивним вимогам Національного банку страхові компанії в організаційній структурі управління ризиками повинні забезпечити функцію ризик-менеджера. Це може бути головний ризик-менеджер – посадова особа, відповідальна за управління ризиками. Також цю функцію може виконувати керівник підрозділу з управління ризиками (якщо такий створюється), або особа, на яку покладено здійснення функцій з управління ризиками.

Ризик-менеджер повинен розробляти та впроваджувати політики управління ризиками, впроваджувати заходи щодо зниження ризиків у разі їх перевищення встановлених меж, забезпечувати відповідність системи управління ризиками нормативним вимогам, надавати звіти про ризики наглядовій раді та виконавчому керівництву [12].

Важливим нововведенням Постанови є визначені критерії значимості страховиків. Системно значимими визнаються страховики, які мають значні масштаби діяльності, тісно інтегровані у фінансову систему, не можуть бути швидко замінені, здійснюють складну або міжнародну діяльність. Такі компанії підлягають посиленому нагляду та регулюванню, оскільки їхня неплатоспроможність може спричинити системні ризики для економіки. Згідно з регуляторними вимогами НБУ, компанії, що збирають понад 1 млрд грн премій від фізичних осіб (для страховиків з ризикового страхування) або мають резерви понад 2 млрд грн (для страховиків страхування життя), підпадають під посилений нагляд. Для «значимих» установ діють суворіші вимоги до побудови системи управління ризиками та звітності. Зокрема передбачено, що страховики зобов'язані визначити свій статус як значимий відповідно до критеріїв, встановлених НБУ, станом на 01.01.2026. та на протязі року до 31.12.2026 зобов'язані привести свою діяльність у відповідність до

вимог Постанови НБУ № 194 та повністю сформувати систему управління ризиками. Значущі страховики зобов'язані мати окремі постійні підрозділи з управління ризиками, комплаєнсу та внутрішнього аудиту.

Отже, наразі перед страховими компаніями стоїть завдання сформувати ефективну систему управління ризиками, яка б була інтегрована у всі рівні організації, від операційних процесів до стратегічного планування та включала сучасні методи управління ризиками за принципами ERM.

ERM ризик-менеджмент на рівні підприємства (корпоративний) (enterprise risk management) – це підхід до управління ризиками, що охоплює всі ключові сфери бізнесу: фінанси, операційні процеси, кадри, IT та правові аспекти. На відміну від локального аналізу окремих загроз, програма ERM створює централізовану модель оцінки, контролю та моніторингу ризиків.

Мета системи ERM – не тільки знизити ймовірність негативних подій, але й використовувати ризики як можливості для зростання, підвищення ефективності та вдосконалення процесів.

Інтеграція підходів до ризик-орієнтованого управління на основі принципів ERM дозволить українським страховим організаціям впроваджувати передові стандарти управління ризиками, які відповідають регуляторним вимогам і забезпечить конкурентоспроможність на ринку.

Сучасна система ризик-менеджменту страхової компанії має охоплювати п'ять етапів: ідентифікацію ризиків, аналіз ризиків, їх оцінку, обробку ризиків, постійний моніторинг ризиків. Кожен з цих етапів вимагає використання спеціалізованих методів, інструментів та показників, які дозволяють квантифікувати ризики та приймати обґрунтовані управлінські рішення. Наведена на рис. 1 схема відображає інтегровану модель ERM у страховій компанії, яка відповідає ризик-орієнтованому підходу та узгоджується з вимогами Постанови Правління НБУ №194 від 27.12.2023. Її доцільно інтерпретувати як безперервний процес, інтегрований у стратегічне та операційне управління страховою компанією. Згідно з вимогами регулятора, система ERM має бути пропорційною розміру, характеру та складності діяльності страховика.

Розглянемо ключові складові інтегрованої моделі:

1. Початковим елементом системи є аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища. Це фундамент, на якому будується архітектура ризик-менеджменту. Зовнішнє середовище охоплює макроекономічні фактори (інфляція, облікова ставка, валютний курс, воєнні ризики), ринкову конкуренцію та жорсткі регуляторні вимоги НБУ щодо платоспроможності. Внутрішнє середовище визначається бізнес-моделлю страховика та його корпоративним управлінням. Відповідно до Постанови №194, саме на цьому етапі формується «культура управління ризиками» (Risk Culture), що передбачає усвідомлення ризиків на всіх рівнях організаційної структури – від Наглядової ради до лінійних працівників.

2. Цілепокладання в системі ERM вимагає чіткого визначення стратегічних, операційних, фінансових та регуляторних цілей. У контексті специфіки страхування та вимог НБУ, ключовим елементом цього етапу є формування Декларації щодо схильності до ризиків (Risk Appetite Statement).

Страховик має формалізувати, який обсяг і які види ризиків він готовий прийняти для досягнення своїх стратегічних цілей. Декларація RAS також визначає принципи, за якими компанія оцінює ризики, проводить стрес-тестування та впроваджує заходи з пом'якшення ризиків. Цей документ є ключовою частиною системи управління ризиками та затверджується наглядовою радою або керівництвом страховика.

3. Ідентифікація ризиків. Згідно з нормативними вимогами НБУ система управління ризиками страховика повинна охоплювати андеррайтинговий, операційний, ринковий та кредитний ризики. Страховик має право збільшувати перелік видів ризиків та визначати порядок виявлення таких ризиків.

4. Оцінка ризиків. У страховому менеджменті цей етап спирається на складний математичний та статистичний інструментарій: актуарні моделі, які використовуються для розрахунку технічних резервів та ймовірності настання страхових випадків; моделі VaR (Value at Risk); стрес-тестування та сценарний аналіз. Постанова НБУ №194 вимагає обов'язкового проведення власної оцінки ризиків та платоспроможності (ORSA). Страховик повинен оцінити свою здатність виконувати зобов'язання не лише за базового, але й за стресових макроекономічних та галузевих сценаріїв (наприклад, різке падіння вартості інвестиційного портфеля або масштабні страхові виплати).

5. Реагування на ризики. Особливістю реагування на ризики у страховій діяльності є механізм передачі ризику (перестрахування). Це класичний інструмент управління кумуляцією страхових ризиків та захисту капіталу. Перестрахування виконує функцію пом’якшення ризиків страхової компанії, дозволяючи передавати частину ризику іншим страховим або перестрахувальним організаціям. Це сприяє більш рівномірному розподілу великих збитків між кількома учасниками ринку, зменшує навантаження на власний капітал і підтримує платоспроможність компанії. Низький рівень перестрахування створює серйозні ризики для фінансової стійкості страховиків, особливо в умовах воєнного стану. Відсутність адекватного перестрахового захисту може призвести до неспроможності компанії виконати зобов'язання при настанні масштабних збитків. Більшість українських страховиків передають ризики міжнародним перестраховикам, оскільки внутрішній ринок перестрахування є недостатньо розвиненим та не має достатньої ємності для покриття великих ризиків.

Інші методи реалізуються переважно через реалізацію андеррайтерської політики страховика у цілому та в межах діяльності страховика за класами страхування, ризиками в межах класу страхування, страховими продуктами або за групою класів страхування : уникнення (відмова від страхування певних об’єктів або вихід з низькорентабельних сегментів ринку); зниження (встановлення франшиз, лімітів відповідальності в договорах страхування, диверсифікація тарифних ставок в залежності від яастоти та ймовірності настання ризиків); прийняття (утримання ризику на власному утриманні в межах затвердженого ризик-апетиту).

6. Контроль і управління. На цьому етапі реалізується модель «трьох ліній захисту», що прямо вимагається регулятором (НБУ).

Рис. 1. **Інтегрована модель ERM у страховій компанії**

Ця модель гарантує, що управління ризиками не є ізольованою функцією, а пронизує всю компанію. Етап «Контроль і управління» є операційним ядром системи ERM. Якщо на попередніх етапах ризики лише ідентифікувалися та оцінювалися, то тут розроблені стратегії втілюються у щоденні бізнес-процеси компанії. Контроль та управління ризиками реалізується через використання системи лімітів та обмежень; розробку та затвердження політики андеррайтингу, інвестиційної політики, політика перестрахування; чіткий розподіл повноважень щодо ризик-менеджменту.

Практична реалізація заходів з управління ризиками безпосередньо починається з операційній діяльності (перша лінія захисту). Фахівці з продажу страхових продуктів, андеррайтери, відділи врегулювання збитків безпосередньо виступають «власниками» ризиків. Їхнє завдання – приймати ризики виключно в межах встановлених внутрішніх політик і лімітів, а також здійснювати первинний (превентивний) контроль на етапі укладання договору чи виплати.

Друга лінія представлена підрозділами з управління ризиками та комплаєнс (розробка внутрішніх політик, моніторинг лімітів, забезпечення повної відповідності діяльності страховика ліцензійним умовам та нормативно-правовим актам НБУ, контроль за дотриманням вимог фінансового моніторингу та захисту прав споживачів). Згідно з вимогами НБУ, ця функція має бути організаційно незалежною від бізнес-підрозділів. Вона здійснює незалежний моніторинг того, як перша лінія дотримується лімітів, агрегує дані про ризики та розробляє методологію їхньої оцінки (наприклад, сценарний аналіз).

Третя лінія: внутрішній аудит (оцінює, наскільки ефективно перша та друга лінії захисту виявляють і контролюють найвагоміші ризики). Внутрішній аудит є найвищим рівнем внутрішнього контролю, що забезпечує об'єктивну та незалежну оцінку всієї системи ERM.

7. Моніторинг і звітність Цей блок забезпечує зворотний зв'язок. У страховій компанії він базується на системі Ключових індикаторів ризику (KRI), які діють як система раннього попередження (Early Warning System) щодо порушення нормативів платоспроможності. Крім регулярної звітності для Правління та Наглядової ради, критичною є Регуляторна звітність до НБУ (зокрема звіти про платоспроможність, звітність у форматі XBRL, щорічний звіт ORSA).

8. Інформація та комунікація. Ефективна модель ERM неможлива без сучасних IT-систем, які здатні акумулювати великі масиви даних (Big Data) за страховими полісами, збитками та інвестиціями. Надійна IT-інфраструктура забезпечує якісний обмін даними, гарантує безпеку конфіденційної інформації клієнтів і підтримує загальну культуру прозорості у прийнятті управлінських рішень.

Впровадження такої моделі трансформує управління ризиками з формальної вимоги на реальний інструмент стратегічного управління капіталом та забезпечення довгострокової фінансової стійкості страховика. Пріоритетними завданнями системи управління ризиками страховика у сучасних умовах є забезпечення фінансової стійкості через превентивний

нагляд, адаптація до воєнних ризиків, кіберризиків та цифрова трансформація. Ключовими є управління платоспроможністю, точна оцінка резервів, диверсифікація страхового портфеля, зміцнення системи перестрахування та автоматизація процесів для швидкого врегулювання збитків на основі використання баз великих даних (Big Data) та штучного інтелекту (Artificial Intelligence). Ефективне управління ризиками повинно стати не лише інструментом збереження фінансової стабільності страхових компаній, а й важливою умовою виживання та довгострокової адаптації галузі до кризових реалій.

Висновки. У результаті проведеного дослідження теоретико-методичних засад ризик-менеджменту страхової компанії встановлено, що ефективне управління ризиками є ключовою передумовою забезпечення ліквідності, фінансової стійкості та платоспроможності страховика в умовах динамічного та невизначеного середовища. Узагальнення існуючих наукових підходів дозволило визначити ризик-менеджмент як системний, безперервний процес ідентифікації, оцінювання, моніторингу та контролю ризиків із метою досягнення стратегічних і тактичних цілей діяльності страхової компанії. У статті доведено, що специфіка страхового бізнесу зумовлює наявність широкого спектра ризиків. Їхній взаємозв'язок і кумулятивний ефект потребують системного підходу до управління, що передбачає інтеграцію ризик-менеджменту в загальну систему корпоративного управління та прийняття управлінських рішень. У статті запропоновано інтегровану модель ERM у страховій компанії, яка відповідає ризик-орієнтованому підходу та узгоджується з нормативними вимогами НБУ. Впровадження такої моделі повинно трансформувати управління ризиками з формальної вимоги на реальний інструмент стратегічного управління капіталом та забезпечення довгострокової фінансової стійкості страховика. Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробленням адаптивних моделей ризик-менеджменту, які враховують діджиталізацію страхового ринку, використання баз великих даних (Big Data) та штучного інтелекту (Artificial Intelligence).

1. Глухова В., Крот Л. Управління ризиками діяльності страхових компаній в контексті фінансової безпеки. Економіка та суспільство, (54). 2023. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-81

2. Кірдіна О. Г., Стешенко О. Д. Ризик-менеджмент у страхуванні в умовах воєнного стану. Вісник транспорту і промисловості. 2022. № 78–79. С. 151–157. DOI: https://doi.org/10.18664/btie.78-79.282612

3. Крушинська А., Корба В., Терлич А. Управління ризиками в системі фінансового менеджменту страховика. Фінансовий простір. (1-2 (53), 2024. С. 90-99. DOI: https://doi.org/10.30970/fp.1-2(53).2024.909899

4. Майданик Є. Г. Трансформація інфраструктури управління ризиками страхових компаній України в контексті міжнародного досвіду. Київський економічний науковий журнал. №9. 2025. С. 168-173. DOI: 10.32782/2786-765X/2025-9-22

5. Малащук О. В. Фінансова стійкість страхової компанії в умовах сучасних викликів. Управління змінами та інновації. 2025. № 14. С. 104–107. DOI: https://doi.org/10.32782/CMI/2025-14-16

6. Масюк Ю. В. Управління ризиками діяльності страхових компаній. Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор». 2025. Вип. 2(79). С. 8–12. DOI: https://doi.org/10.32782/business-navigator.79-2

7. Метеленко Н., Сіліна І., Жовнір-Василенко К. Адаптація страхового ринку України до глобальних викликів та євроінтеграції. Економіка та суспільство. (71). 2025 DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-50

8. Пахомов М. С., Єршова Н. Ю. Solvency II та управління ризиками: шлях до фінансової стійкості страхової компанії. Економічний вісник Донбасу. № 1(79). 2025. С. 19–22. DOI: https://doi.org/10.12958/1817-3772-2025-1(79)-19-22

9. Подра О. П., Петришин Н. Я. Теоретико-методичні засади управління ризиками страхових компаній. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку. 2020. Вип. 2. С. 70–78.

10. Положення про встановлення критеріїв, за якими визначається профіль ризику надавачів фінансових послуг, їх суспільна важливість, на підставі яких визначаються наглядові дії Національного банку України : Постанова Правління НБУ 29 листопада 2024 року № 141 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0141500-24#Text

11. Про затвердження Положення про авторизацію осіб, які мають право здійснювати актуарну діяльність у сфері страхування, та осіб, які можуть виконувати обов'язки відповідального актуарія : Постанова Правління НБУ від 25 грудня 2023 року № 187. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0187500-23#Text

12. Про затвердження Положення про вимоги до системи управління страховика : Постанова Правління НБУ від 27 грудня 2023 року № 194. Дата оновлення : 01.01.2025. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0194500-23#Text

13. Про затвердження Положення про порядок обліку страховиком договорів, пов'язаних зі здійсненням діяльності із страхування, та вимоги до захисту інформації страховика : Постанова Правління НБУ від 29 грудня 2023 року № 204. Дата оновлення: 29.06.2024. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0204500-23#Text

14. Про затвердження Положення про характеристики та класифікаційні ознаки класів страхування, особливості здійснення діяльності зі страхування та укладання договорів за класами страхування : Постанова Правління НБУ від 25 грудня 2023 року № 182. Дата оновлення: 29.06.2024. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0182500-23#Text

15. Про страхування : Закон України від 18.11.2021 № 1909-IX. Дата оновлення: 01.01.2025. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text

16. Савченко Н. Г. Ризик-менеджмент страхової компанії в умовах воєнного стану. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Вип. 46. 2025. С. 318-328. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.17615544

1. Hlukhova V., Krot L. (2023). Upravlinnia ryzykamy diialnosti strakhovykh kompanii v konteksti finansovoi bezpeky. Ekonomika ta suspilstvo, (54). DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-81

2. Kirdina O. H., Steshenko O. D. (2022). Ryzyk-menedzhment u strakhuvanni v umovakh voiennoho stanu. Visnyk transportu i promyslovosti, 78–79, 151–157. DOI: https://doi.org/10.18664/btie.78-79.282612

3. Krushynska A., Korba V., Terlych A. (2024). Upravlinnia ryzykamy v systemi finansovoho menedzhmentu strakhovyka. Finansovyi prostir, 1-2 (53), 90-99. DOI: https://doi.org/10.30970/fp.1-2(53).2024.909899

4. Maidanyk Ye. H. (2025). Transformatsiia infrastruktury upravlinnia ryzykamy strakhovykh kompanii Ukrainy v konteksti mizhnarodnoho dosvidu. Kyivskyi ekonomichnyi naukovyi zhurnal, 9, 168-173. DOI: 10.32782/2786-765X/2025-9-22

5. Malashchuk O. V. (2025). Finansova stiikist strakhovoi kompanii v umovakh suchasnykh vyklykiv. Upravlinnia zminamy ta innovatsii, 14, 104–107. DOI: https://doi.org/10.32782/CMI/2025-14 16

6. Masiuk Yu. V. (2025). Upravlinnia ryzykamy diialnosti strakhovykh kompanii. Naukovo-vyrobnychyi zhurnal «Biznes-navihator», 2(79), 8–12. DOI: https://doi.org/10.32782/business-navigator.79-2

7. Metelenko N., Silina I., Zhovnir-Vasylenko K. (2025). Adaptatsiia strakhovoho rynku Ukrainy do hlobalnykh vyklykiv ta yevrointehratsii. Ekonomika ta suspilstvo. (71). DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-50

8. Pakhomov M. S., Yershova N. Yu. (2025). Solvency II ta upravlinnia ryzykamy: shliakh do finansovoi stiikosti strakhovoi kompanii. Ekonomichnyi visnyk Donbasu, 1(79), 19–22. DOI: https://doi.org/10.12958/1817-3772-2025-1(79)-19-22

9. Podra O. P., Petryshyn N. Ya. (2020). Teoretyko-metodychni zasady upravlinnia ryzykamy strakhovykh kompanii. Menedzhment ta pidpryiemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia ta problemy rozvytku, 2, 70–78.

10. Polozhennia pro vstanovlennia kryteriiv, za yakymy vyznachaietsia profil ryzyku nadavachiv finansovykh posluh, yikh suspilna vazhlyvist, na pidstavi yakykh vyznachaiutsia nahliadovi dii Natsionalnoho banku Ukrainy : Postanova Pravlinnia NBU 29 lystopada 2024 roku № 141 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0141500-24#Text

11. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro avtoryzatsiiu osib, yaki maiut pravo zdiisniuvaty aktuarnu diialnist u sferi strakhuvannia, ta osib, yaki mozhut vykonuvaty oboviazky vidpovidalnoho aktuariia : Postanova Pravlinnia NBU vid 25 hrudnia 2023 roku № 187. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0187500-23#Text

12. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro vymohy do systemy upravlinnia strakhovyka : Postanova Pravlinnia NBU vid 27 hrudnia 2023 roku № 194. Data onovlennia : 01.01.2025. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0194500-23#Text

13. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro poriadok obliku strakhovykom dohovoriv, poviazanykh zi zdiisnenniam diialnosti iz strakhuvannia, ta vymohy do zakhystu informatsii strakhovyka : Postanova Pravlinnia NBU vid 29 hrudnia 2023 roku № 204. Data onovlennia: 29.06.2024. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0204500-23#Text

14. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro kharakterystyky ta klasyfikatsiini oznaky klasiv strakhuvannia, osoblyvosti zdiisnennia diialnosti zi strakhuvannia ta ukladannia dohovoriv za klasamy strakhuvannia : Postanova Pravlinnia NBU vid 25 hrudnia 2023 roku № 182. Data onovlennia: 29.06.2024. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0182500-23#Text

15. Pro strakhuvannia : Zakon Ukrainy vid 18.11.2021 № 1909-IKh. Data onovlennia: 01.01.2025. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text

16. Savchenko N. H. (2025). Ryzyk-menedzhment strakhovoi kompanii v umovakh voiennoho stanu. Naukovi zapysky Lvivskoho universytetu biznesu ta prava. Seriia ekonomichna, 46, 318-328 DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.17615544